

2018-04-20

PERSCOMMUNIQUÉ

Links:

[NBB.Stat](#)

[Algemene informatie](#)

De Belgische overheidsfinanciën zijn in 2017 verbeterd

- **Het overheidstekort daalde tot 1,0 % bbp, wat te danken is aan de matiging van de uitgaven, de invloed van de aantrekkende conjunctuur en de forse toename van de werkgelegenheid op de ontvangsten, de lagerenteomgeving en eenmalige factoren.**
- **Zowel de primaire uitgaven als de rentelasten verminderden in verhouding tot het bbp, terwijl de ontvangsten stegen.**
- **Door de daling van het overheidstekort en de hogere nominale bbp-groei liep de overheidsschuld aanzienlijk terug, tot 103,1 % bbp.**

Vandaag, vrijdag 20 april 2018, publiceert het Instituut voor de nationale rekeningen (INR) de tabellen die worden opgesteld voor de notificatie van het overheidstekort en de overheidsschuld aan de Europese Commissie in het kader van de [procedure bij buitensporige tekorten](#) (PBT); die notificatie vindt tweemaal per jaar plaats, in april en in oktober.

De PBT-tabellen zijn in overeenstemming met de traditionele statistieken betreffende de overheidsfinanciën, die eveneens vandaag worden verspreid via de database [NBB.Stat](#). Die statistieken zijn opgesteld conform het Europees Systeem van Rekeningen (ESR 2010) en geven een eerste voorlopige raming van de ontvangsten, de uitgaven en het financieringssaldo van de gezamenlijke overheid en haar deelsectoren voor het jaar 2017.

Gezamenlijke overheid

Het vastgestelde financieringssaldo van de overheid bedroeg in 2017 -1,0 % bbp, tegen -2,5 % bbp in 2016.

Ten opzichte van 2016 daalden de primaire uitgaven met 0,6 % bbp, tot 49,8 % bbp, en de rentelasten met 0,4 % bbp, tot 2,5 % bbp. De ontvangsten stegen dan weer met 0,4 % bbp, tot 51,2 % bbp.

Het verloop van de primaire uitgaven in procenten bbp zet aldus de in 2014 ingezette neerwaartse tendens voort. Die matiging van de uitgaven werd in 2017 in de hand gewerkt door verscheidene niet-structurele factoren. In de eerste plaats zijn onverwachte elementen die in 2016 het saldo hadden verslechterd (uitzonderlijke terugbetalingen van belastingen als gevolg van rechterlijke beslissingen, uitgaven verbonden aan de toestroom van asielzoekers, ...) verdwenen of afgenomen. Vervolgens werd het jaar 2017 gekenmerkt door een tijdelijke vermindering van de bijdrage van België tot de begroting van de Europese Unie. Bovendien heeft de conjunctuur een neerwaarts effect uitgeoefend op de primaire uitgaven, via de daling van de werkloosheidsuitkeringen. De investeringen bleven stabiel op 2,2 % bbp, een relatief laag peil; de krachtige toename van de investeringen van de lokale overheid in de periode vóór de lokale verkiezingen werd getemperd door een daling van de investeringen in de gemeenschappen en de gewesten.

De afname van de rentelasten is voornamelijk een gevolg van de verdere daling van de impliciete rente, gelet op het uiterst lage niveau van de rente op nieuwe effecten en overheidsleningen.

De stijging van de ontvangsten is toe te schrijven aan de groei van de fiscale en parafiscale ontvangsten (+0,5 % bbp), terwijl de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten afnamen (-0,1 % bbp). Het gunstige verloop van de fiscale en parafiscale ontvangsten vloeit vooral voort uit de vennootschapsbelasting - in dat verband verklaart de verhoogde belastingvermeerdering bij ontoereikende voorafbetalingen deels de forse stijging van de voorafbetalingen.

De overheidsschuld (Maastricht-definitie) beliep eind 2017 103,1 % bbp. Dat is een inkrimping met bijna 3 procentpunt bbp ten opzichte van 2016, wat bevestigt dat de in 2015 ingezette vermindering van de overheidsschuld aanhoudt. De daling van de schuldgraad in 2017 is vooral toe te schrijven aan de neerwaartse invloed van de endogene factoren, door de inperking van het financieringstekort en de hogere nominale bbp-groei. De exogene factoren, die een invloed uitoefenen op de schuld maar niet op het financieringssaldo, hadden een licht neerwaarts effect op de schuldgraad, met name door de verkoop van een deel van de participatie van de federale overheid in BNP Paribas.

TABEL 1   **UITGAVEN, ONTVANGSTEN, SALDO EN SCHULD VAN DE OVERHEID VOLGENS DE PROCEDURE BIJ BUITENSPORIGE TEKORTEN** (in € miljoen)

	2013	2014	2015	2016	2017
Totale uitgaven	219 062,4	221 072,5	220 922,6	225 248,0	228 976,1
(in % bbp)	(55,8)	(55,2)	(53,8)	(53,2)	(52,2)
Primaire uitgaven	206 090,6	208 016,8	208 505,2	213 131,8	218 200,0
(in % bbp)	(52,5)	(52,0)	(50,8)	(50,4)	(49,8)
waarvan:					
Bezoldigingen	50 193,6	50 880,3	51 093,0	52 288,2	53 776,3
Sociale uitkeringen	99 369,6	101 301,1	103 538,2	106 576,1	110 092,6
Bruto-investeringen in vaste activa	9 250,3	9 367,6	9 431,9	9 350,3	9 704,6
Rentelasten	12 971,8	13 055,7	12 417,4	12 116,2	10 776,1
(in % bbp)	(3,3)	(3,3)	(3,0)	(2,9)	(2,5)
Totale ontvangsten	206 752,2	208 747,7	210 743,2	214 755,7	224 453,5
(in % bbp)	(52,7)	(52,1)	(51,3)	(50,8)	(51,2)
waarvan:					
Fiscale en parafiscale ontvangsten	177 343,5	180 271,9	183 234,8	185 423,5	194 195,3
(in % bbp)	(45,2)	(45,0)	(44,6)	(43,8)	(44,3)
Financieringssaldo	-12 310,2	-12 324,8	-10 179,4	-10 492,3	-4 522,6
(in % bbp)	(-3,1)	(-3,1)	(-2,5)	(-2,5)	(-1,0)
Primair saldo	661,6	730,9	2 238,0	1 623,9	6 253,5
(in % bbp)	(0,2)	(0,2)	(0,5)	(0,4)	(1,4)
Overheidsschuld (Maastricht-definitie)	413 733	428 122	435 312	448 161	452 170
(in % bbp)	(105,5)	(107,0)	(106,1)	(105,9)	(103,1)
<i>p.m. Bbp</i>	<i>392 339,8</i>	<i>400 288,2</i>	<i>410 435,2</i>	<i>423 048,4</i>	<i>438 484,6</i>

Bron: INR.

In het dossier betreffende de sectorale indeling van de ziekenhuizen heeft Eurostat aangekondigd haar voorbehoud ten opzichte van de kwaliteit van de door België verstrekte gegevens in te trekken. Het dossier zal evenwel worden geheranalyseerd op het ogenblik dat de resultaten van de aan de gang zijnde raadplegingen op Europees niveau beschikbaar zullen zijn.

Deelsectoren van de overheid

Het tekort van de gezamenlijke overheid is volledig toe te schrijven aan de federale overheid, die weliswaar een vermindering van haar tekort liet optekenen, namelijk van 2,6 % bbp in 2016 tot 1,3 % bbp in 2017.

De gemeenschappen en gewesten, de lagere overheid en de instellingen van de sociale zekerheid hebben elk het jaar 2017 afgesloten met een overschot van 0,1 % bbp; dat is een respectieve verandering met +0,1 procentpunt, -0,1 procentpunt en +0,2 procentpunt bbp in vergelijking met 2016.

TABEL 2 FINANCIERINGSOVERSCHOT (+) /TEKORT (-) VAN DE DEELSECTOREN VAN DE OVERHEID VOLGENS DE PROCEDURE BIJ BUITENSPORIGE TEKORTEN

	2013	2014	2015	2016	2017
	(In € miljoen)				
Federale overheid (S.1311)	-10 106,3	-10 140,5	-5 356,3	-11 050,3	-5 695,3
Gemeenschappen en gewesten (S.1312)	-927,8	-1 430,7	-5 724,6	108,4	316,7
Lagere overheid (S.1313)	-990,1	-663,1	287,1	687,9	399,8
Instellingen van de sociale zekerheid (S.1314)	-286,0	-90,5	614,4	-238,3	456,2
Gezamenlijke overheid (S.13)	-12 310,2	-12 324,8	-10 179,4	-10 492,3	-4 522,6
	(in % bbp)				
Federale overheid (S.1311)	-2,6	-2,5	-1,3	-2,6	-1,3
Gemeenschappen en gewesten (S.1312)	-0,2	-0,4	-1,4	0,0	0,1
Lagere overheid (S.1313)	-0,3	-0,2	0,1	0,2	0,1
Instellingen van de sociale zekerheid (S.1314)	-0,1	0,0	0,1	-0,1	0,1
Gezamenlijke overheid (S.13)	-3,1	-3,1	-2,5	-2,5	-1,0

Bron: INR.

De zesde staatshervorming, waarvan het begrotingsgedeelte overwegend in 2015 en voor het overige in 2016 in werking is getreden, heeft de gewestelijke opcentiemen op de personenbelasting ingevoerd.

Met betrekking tot de gewestelijke personenbelasting die sinds het aanslagjaar 2015 van kracht is, bestaat er een groot verschil tussen de ESR-aanrekening en de ermee gepaard gaande kasstromen. Het INR publiceert in deze persmededeling twee saldi voor de federale overheid en de gewesten: één volgens het concept van het ESR 2010 en een ander waarin de voorschotten op de gewestelijke opcentiemen zijn opgenomen. Voor meer bijzonderheden over de impact van de zesde staatshervorming wordt verwezen naar de nota '[Methodologische vernieuwingen](#)'.

De verbetering van het financieringssaldo van de gemeenschappen en de gewesten in 2017 vloeit voort uit een verbetering van het saldo van de Vlaamse Gemeenschap, terwijl het saldo in de andere grote gemeenschappen en gewesten verslechterde. De verbetering van het saldo van de Vlaamse Gemeenschap is grotendeels toe te schrijven aan de snellere inkohiering van de gewestelijke personenbelasting. Wanneer de fiscale ontvangsten worden vervangen door de federale voorschotten in het kader van de regionale personenbelasting, blijven de ontwikkelingen uiteenlopen. Een verklarende factor hiervoor is het verschillende verloop van de investeringen, die toenamen in het Waals Gewest (+1,6 %), maar sterk daalden in de Vlaamse Gemeenschap (-8,9 %).

TABEL 3 UITSPLITSING VAN HET FINANCIERINGSSALDO VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN GEWESTEN

	2013	2014	2015	2016	2017
	(In € miljoen)				
Saldi ESR 2010					
Vlaamse Gemeenschap	-533,9	-611,4	-3 192,6	-170,6	973,9
Franse Gemeenschap	-199,4	-214,3	-263,0	-59,8	-231,7
Duitstalige Gemeenschap	-82,4	-40,3	-131,8	-29,2	-35,6
Waals Gewest	-309,9	-711,2	-1 763,9	172,0	-336,3
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	186,1	207,3	-323,4	146,2	-112,3
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	-3,7	-13,4	-15,8	10,9	19,0
Franse Gemeenschapscommissie	4,7	12,3	7,3	29,3	11,5
Vlaamse Gemeenschapscommissie	-1,2	-23,8	10,0	2,1	-2,3
Niet-verdeelde entiteiten en statistische correctie	11,9	-35,8	-51,5	7,4	30,5
Totaal van de gemeenschappen en gewesten	-927,8	-1 430,6	-5 724,6	108,4	316,7
<i>p.m. Federale overheid</i>	<i>-10 106,3</i>	<i>-10 140,5</i>	<i>-5 356,3</i>	<i>-11 050,3</i>	<i>-5 695,3</i>
Saldi met inbegrip van de voorschotten op de gewestelijke opcentiemen					
Vlaamse Gemeenschap	-533,9	-611,4	-364,0	-39,5	363,6
Waals Gewest	-309,9	-711,2	-450,6	-140,0	-277,0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	186,1	207,3	127,0	27,4	-55,5
Totaal van de gemeenschappen en gewesten	-927,8	-1 430,4	-1 132,5	-191,7	-177,5
<i>p.m. Federale overheid</i>	<i>-10 106,3</i>	<i>-10 140,5</i>	<i>-9 948,8</i>	<i>-10 750,5</i>	<i>-5 201,2</i>

Bron: INR.

Technische nota's

A. De publicatie van de PBT-tabellen, in april en oktober, voldoet aan de bepalingen van Verordening (EG) nr. 479/2009 van de Raad van 25 mei 2009 betreffende de toepassing van het protocol betreffende de procedure bij buitensporige tekorten dat als bijlage bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie is gevoegd.

B. Drie maanden na het jaareinde bezorgt het INR een raming van de belangrijkste gegevens over de overheidsfinanciën aan de Europese Commissie. Het INR voldoet daarmee volledig aan de Verordening (EU) Nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie, die de lidstaten verplicht de overheidsinkomsten en -uitgaven aan Eurostat te verschaffen. Die raming wordt opgesteld volgens dezelfde concepten die van toepassing zijn bij de gedetailleerde overheidsrekeningen. Het enige verschil met deze laatste is dat sommige beschikbare basisgegevens voorlopig zijn. De meer volledige informatie die voorhanden is bij de opstelling van de gedetailleerde rekeningen van de overheid, kan leiden tot herzieningen van die eerste voorlopige raming.